

Zkušenosti s rámký s mezistěnami z plastické hmoty

Slíbil jsem ve Včelařství číslo 10/2008, že zveřejním zkušenosti s rámký s mezistěnami z plastické hmoty z roku 2008. S výrobkem, tak jak byl představen, jsem spokojen a v letošním roce chci většinu svých včelstev osadit těmito rámký. Všechny předpokládané příznivé vlastnosti se potvrdily nebo potvrzují!

Rámková míra 448x159mm je vhodná pro chov silných včelstev v nízko nástavkovém systému včelaření. Je velmi výhodné tyto rámký použít jako medníkové pro systémy "Dadant", ale i pro jiné. Je možné vytáčet med nejvyšší možnou rychlostí bez poškození i z "panenských" plástů a získat tak velmi kvalitní med.

Přiložené fotografie dokládají, že se včelstvům na rámcích s mezistěnou z plastu daří. Na fotografiích č. 1 a 2 vidíte dobře vystavěné, zaplodované a včelami obsednuté plásty. Na fotografiích č. 5 a 6 jsou vidět dvě včelstva. Jedno z nich je slabší roj asi 1,4 kg usazen koncem června. Druhé včelstvo je smetence asi 2 kg usazen 10. července s mladou inseminovanou matkou. Obě včelstva, fotografie č. 7, byla 15. září spojena přes noviny, když matka z roje byla odebrána. Po spojení vzniklo silné perspektivní včelstvo s mladou matkou. Na fotografii č. 8 jsou vidět dvě včelstva, která vznikla jiným způsobem. Jsou to smetence 4 a 4,5 kg usazené 7. a 10. července oba na dva nástavky což je na 24 mezistěn. Za stálého krmení oba smetence mezistěny vystavěly a jdou v dobré kondici do zimy.

Při každém prodeji rámků s mezistěnou z plastu dostává kupující i návod k použití. Chci zdůraznit tři základní podmínky úspěšného osazení rámků s mezistěnou z plastu uvedené v návodu:

- 1) natření mezistěny rozehřátým včelím voskem a to 40-60 gramů na jednu mezistěnu
- 2) při usazování roje nutno počítat asi 200 gramů včel na jednu mezistěnu
při usazování smetence nutno počítat asi 250 gramů na jednu mezistěnu
- 3) pokud není snůška, je potřeba dlouhodobě krmit, aby včely mezistěny kvalitně vystavěly a uložily i zásoby na zimu

Pokud se na rámký s mezistěnou z plastu usazují smetence nebo roje po letním slunovratu (21.6.), je stavba trubčích buněk na mezistěnách minimální, ale to se v dalším roce při stavbě nových mezistěn změní. Včelstva se snaží uplatnit svoji potřebu trubčího plodu a tak začnou na nově přidaných mezistěnách stavět i trubčinu. Z celkové plástové plochy to bývá asi 5%. Abychom zabránili rozptýlení trubčiny na plástové ploše, je dobré umožnit včelstvům stavbu trubčiny na celých rámcích (trubčí rámký). Při včelaření na rámcích s mezistěnou z plastu můžeme postupovat dvěma způsoby. Buď použijeme klasický dřevěný rámeček a s dostatečným odstupem od rámků z plastu necháme stavět trubčinu, nebo vyřízneme do mezistěny z plastu okno a tím umožníme včelám trubčinu vystavět. Na fotografii č. 4 je vidět takto upravený rámeček s mezistěnou z plastu. Vyříznutá část mezistěny je položena vedle rámečku. Postup vyříznutí je celkem jednoduchý. Mezistěnu podložíme nejlépe dřevěným prkénkem. Nožem na koberce vyřízneme v mezistěně požadované okno. I po vyříznutí okna musí být zachována pevnost rámečku. Proto nevyřezáváme mezistěnu až k loučkám, ale dbáme, aby loučky se zbytkem mezistěny stále tvořily tvar "T". Na fotografii č. 4 vidíme vyříznuté okno zastavěné trubčinou. Zbylá část mezistěny není natřena voskem, proto také nebyla vystavěna. Oproti rámečku na fotografii může být vyříznuté okno širší nikoliv vyšší!

Často se mě včelaři ptají, jak je to s hygienou ve vztahu k rámkům s mezistěnou z plastu. Mám k dispozici tři hygienické atesty. První přímo od výrobce plastu firmy "BASF SE", je to atest o vhodnosti plastu pro přímý styk s potravinami. Dále mám dva protokoly od Státního zdravotního ústavu v Praze. Jeden protokol uznává vhodnost výrobku "rámeček s mezistěnou z plastu" pro přímý kontakt s medem! Druhý protokol je o senzorické zkoušce, kde výrobek opět vyhověl. Velmi

zajímavý aspekt týkající se hygieny, kterému není věnována pozornost, je, že včelař používající rámků s mezistěnou z plastu, již nikdy nebude potřebovat nakupovat voskové mezistěny a tak dostávat byť i jen mírně kontaminovaný vosk. Včelí vosk ze svého včelařství budete již jen prodávat.

Co ušetříte použitím rámků s mezistěnou z plastu:

- 1) formu na sbíjení rámků
- 2) drátek, hřebíčky a napínač drátků
- 3) trafo na zatahování mezistěn
- 4) voskové mezistěny
- 5) práci na sbíjení rámků, děrování – vrtání bočních louček, navlékání a napínání drátků, zatahování mezistěn

V neposlední řadě včelař ušetří peníze za koupi složitého zvrtného tangencionálního, a tím drahého medometu, protože stačí jednoduchý radiální medomet. Ten je velmi produktivní, nemusí se přepínat směr otáčení. Při použití rámků s mezistěnou z plastu se může vytáčet ihned maximální rychlostí bez nebezpečí poškození včelího díla. Jediným limitujícím faktorem rychlosti otáčení košem medometu je jeho vyvážení.

Pokud zvážíte – spočítáte všechny úspory při použití rámků s mezistěnou z plastu, zjistíte, že cena je velmi příznivá. Náklady na pořízení rámků s mezistěnami z plastu se vrátí již za jednu sezónu. Jestliže zakalkulujeme i každoroční likvidaci asi 20% zborcených, vykousaných nebo jinak poškozených voskových mezistěn, dostanete již velmi zajímavá kladná čísla.

Jsem si vědom, že tímto článkem nelze obsáhnout všechny aspekty použití rámků s mezistěnami z plastu. Proto vyzývám všechny potencionální zájemce, ať mne kontaktují, budu se snažit zodpovědět veškeré dotazy.

Foto 1. Smetenec 4 kg po 62 dnech vývoje 10. 7. - 10. 9. 2008

Foto 2. Na rámcích s mezistěny z plastu se včelám daří

Foto 3. Vlevo letošní roj připraven na zazimování, vpravo oddělek s rezervní matkou

Foto 4. V mezistěně je vyříznuté okno v němž včely postavily trubčinu

Foto 5. Slabý roj (1,4 kg) slabší smetenec (2 kg) připraveny na spojení

Foto 6. Obě včelstva před spojením

Foto 7. Dne 15. září byla obě včelstva spojena přes noviny

Foto 8. Dva smetence (4 kg a 4,5 kg) usazené 7. a 10. července jdou v dobré kondici do zimy

Zdeněk Žák
Lovecká 13
Jablonec nad Nisou
466 01

Tel./Fax.: +420 483 714 047
Mobil: +420 605 120 022
www.vcelarstvizak.ic.cz